

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesiąc czerwiec 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lam) lub jego miejsce 10 groszy.

Oredownik Powiatowy

Wychodzi w środy i soboty.

Administracja: DRUKARNIA — KROTOSZYN, UL. KOZMIŃSKA 2. TELEFON 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 39.

Taryfa

opłat przychodni leczniczo-zapobiegawczej przy powiatowym szpitalu w Koźminie.

Za świadczenia przychodni leczniczo-zapobiegawczej w Koźminie uchwała Sejmik Powiatowy następujące opłaty:

1. Za kąpiele 1,— zł. Środki lecznicze dostarczają sami chorzy.
2. Naświetlanie lampą kwarcową 2,— zł.
3. Naświetlanie lampą solluxa 2,— zł.
4. Elektryzacja 2,— zł.
5. Masaż 1,— zł.
6. Prześwietlanie klatki piersiowej 10,— zł.
7. Prześwietlanie jamy brzusznej 12,— zł. Materiału kontrastowego dostarczają sami chorzy.
8. Naświetlanie roentgenem 7,— do 15,— zł. zależnie od czasu. Przy zdjęciach roentgenologicznych dochodzi do kosztów za prześwietlanie koszt własny za płyty i wywołacze.
9. Złożenie opatrunków 1,— do 3,— zł. zależnie od rozmiarów.
10. Użycie salki operacyjnej 5,— zł.

Krotoszyn, 10. maja 1933 r.

Sejmik Powiatowy:

(—) Kasprzak, przewodniczący

(—) A. Ciesielski, (—) F. Drozda, — członkowie.

Zmiana mieszkania.

Położna obwodowa p. Franciszka Piskorek zamieszkuje obecnie w Koźminie, przy ulicy Krotoszyńskiej Nr. 1.

Krotoszyn, 26. maja 1933 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

L dz. 1775/33.

(—) Kasprzak

Pouczenie o tepieniu gza bydła rogatego.

Wobec rychłego wypędzania bydła rogatego na pastwiska przypominam o konieczności podjęcia akcji zwalczania gza bydła rogatego, powodującego duże straty dla rolnictwa, przemysłu rzeźniczego i skórzanego.

Opis gza: tulów czarny, skrzydła brunatne. Owłosienie: na głowie i przedniej części tułowia czarne. Odwłok w przedniej części szary, w środkowej czarny, w tylnej zaś czerwono-żółty.

Sposób życia: Giez bydłęcy występuje u nas

w dwóch gatunkach, większym i mniejszym, różnice wielkości są bardzo nieznaczne i wogóle obie muchy są do siebie tak ze względu na postać zewnętrzną jak i sposób życia nader podobne.

Długość ciała większego gatunku wynosi 1,6 cm, mniejszego zaś 1,3 cm.

W czasie od lipca do września krążą one, niekiedy masowo (przeważnie w gorące i parne dni, w porze południowej), napastują pasące się bydło i składają swe jajka na jego skórze, zwłaszcza zaś na dolnych częściach ciała. Jedna mucha może złożyć do 500 jajek. Bydło rozpoznaje prawdopodobnie swego nieprzyjaciela po brzęczeniu i usiłuje się chronić przed nim ucieczką tj. „gzi się”.

Ze złożonych na skórze jajek wylęgają się drobne, beznogie larwy, zwane czerwiemi. W krótkim czasie przebijają one skórę, a dostawszy się do tkanki podskórnej rozpoczynają wędrówki w ciele żywiciela. Wielką ilość młodych czerwi można znaleźć w błonie śluzowej przelyku (mogą się one tam dostać prawdopodobnie i w ten sposób, że bydło zlizuje je ze skóry), stąd zaś wędrują i dalej wzdłuż przepony w okolicy kręgosłupa, wchodzą częstokroć do kanału kręgowego, wreszcie zaś usadawiają się w tkance podskórnej okolicy grzbietowej. Dzieje się to w miesiącach styczniu, lutym i marcu. Umieściwszy się pod skórą, czerwie rosną i rozwijają się, co powoduje powstanie charakterystycznych zgrubień, zwanych guzami gziemi. Wielkość guza zależy naogół od wieku i wielkości czerwia i dochodzi do rozmiarów orzecha włoskiego. Tkanka guza, obrzmiała galaretowato, tworzy rodzaj torby, pośrodku której w jamie wypełnionej ropną zawartością znajduje się czerwie. Na szczęście, lub nieco z boku guz opatrzonej jest otworkiem, mającym na celu doprowadzenie do wnętrza powietrza niezbędnego czerwiowi do oddychania.

W miarę rozwoju czerwie zmieniają swą początkowo białą barwę na brunatną lub prawie czarną i osiągają ostatecznie po upływie 3,5 miesiąca największe rozmiary (około 2,4 do 2,8 cm długości i 1,0 do 1,6 cm grubości).

Końcowy rozwój czerwie odbywa się w czasie od końca kwietnia do początku lipca i w tym to okresie wyrosnięte czerwie rozszerzają naprzód otwór w guzie, przyczem wylewa się nieco ropnej zawartości, następnie zaś w kilka dni zaczynają się wydostawać każdy przez otwór w swoim guzie na zewnątrz. Dzieje się to z reguły w godzinach porannych (między godz. 4 a 8). Po opuszczeniu guza spadają czerwie na ziemię, gdzie przeobrażają się w nieruchome, baryłkowate poczwarki.

Z poczwarek wylatują po kilku tygodniach (23 do 56 dni) doskonale muchy, które w ciągu swego krótkiego, około 5 dni trwającego życia, napastują bydło, składają na jego skórze jaja, poczem giną.

Przy trzymaniu bydła w oborze, czerwie opniećszy guzy, dostają się do ściółki względnie nawozu, gdzie one same, lub rozwijające się z nich poczwarki, w krótkim czasie giną.

Poczwarki gza powodują poważne obniżenie wartości mięsa. W okolicy guzów podskórnych tworzą się galaretowate albo krwawo-ropne wylewy, które wymagają często usunięcia większych części mięsa, jako niezdatnego do spożycia. Największe jednak szkody wynikają wskutek podziurawienia skóry przez czerwie.

Zwalczanie: Jako zupełnie pewny środek przeciw szkodom powodowanym przez gza, należy uważać niszczenie czerwi pod skórą, ponieważ przez ich zniszczenie uniemożliwia się rozwój dalszej generacji gza. Przy wykonaniu niszczenia należy uwzględnić co następuje:

1. Właściwym momentem do usunięcia czerwi jest chwila, gdy pasorzyt nie osiągnął takiego rozwoju, żeby mógł wyostać się z guzów podskórnych. Wobec tego usuwanie czerwi musi być stosowane w czasie przed wypędzeniem bydła na pastwisko. Należy koniecznie zwracać uwagę na to, ażeby bydło rogате przed wypędzeniem z obory na pastwisko było wolne od czerwi gza. U bydła, które przez całe lato pozostaje w oborze, czynić tego nie potrzeba.

2. Usuwanie czerwi wykonywa się w następujący sposób: czerwie, znajdujące się w większych guzach, należy wycisnąć zapomocą palców ujawszy skórę w fałd. Czerwie dorosłe, zwłaszcza zaś te, które już rozszerzyły otwór w guzie, dają się w ten

sposób usunąć bez trudu, młodszych natomiast wycisnąć nie można. Ażeby je usunąć należy wprowadzić do otworu guza szpilkę lub szydelko i nakłuć czerwia, którego czarno wyglądający odwłok zwykle ukazuje się w otworze guza. Wskotek tego zabiegu wypływa zawartość czerwia. Dopomaga się temu zabiegowi przez silny ucisk guza zapomocą palców. Nakłuwania czerwia należy dokonywać ostrożnie, unikając skaleczenia skóry. Do wydobywania czerwi z guzów można również posługiwać się szydelkiem używanem do robót ręcznych. Wprowadza się je przez otwór do guza na głębokość 1 do 2 cm. w ten sposób, iż haczyk szydelka zwrócony jest do czerwia, przy czem należy unikać tak uszkodzenia tkanek zwierzęcia jak i przekłucia czerwia. Następnie podciąga się haczykiem czerwia na tyle, żeby jego tylny koniec wysunął się przez otwór i dał się uchwycić szczypczykami o dość szerokich, karbowanych od środka końcach. Wyciśnięte lub wydobyte czerwie należy zniszczyć. W przypadkach, w których podane wyżej sposoby nie mogą być zastosowane, należy guzy na skórze smarować dziegciem dwukrotnie w odstępie 7 dni, najlepiej po uprzednim wystrzeżeniu włosów.

3. Historia rozwoju gza poucza, że gospodarze, ograniczający się w walce z tym szkodnikiem tylko do swojej obory, nie osiągają pożądaných wyników. Tylko przez łączne energiczne postępowanie wszystkich posiadaczy bydła w dotkniętej okolicy można osiągnąć skuteczne wyniki.

P. P. Wójtów i Sołtysów wzywam, aby podczas zebrań pouczali i zachęcali do akcji tępienia gza bydła rogatego.

Krotoszyn, dnia 26 maja 1933 r.

Starosta Powiatowy: (—) Kasprzak.

Nr. W. 16/5/33.

Dział nieurzędowy.

Ułgi podatkowe dla właścicieli dorożek samochodowych.

Ministerstwo Skarbu przyjmując zasadę prawną, wyrażoną w wyroku Sadu Najwyższego z dnia 3 grudnia 1932. N. II 4. K. 736/32 oraz w uchwałę całej Izby Karnej Sadu Najwyższego z dnia 25 lutego 1933 r. N. II. 4. K. 737/32, poleciło traktować dorożki samochodowe jako przedsiębiorstwa przemysłowe obowiązane do wykupywania świadectw przemysłowych stosownie do ilości zatrudnionych pracowników.

Wszystkie nieprawomocne decyzje karne, wydane w sprawie pociągnięcia przedsiębiorstw dorożek samochodowych do obowiązku wykupienia świadectw przemysłowych kategorii handlowej za rok 1933 i lata ubiegłe, zostaną cofnięte, przy czem umorzono zostaną zarówno nałożone kary pieniężne z art. 98 ustawy, jak również należności za świadectwa przemysłowe, przewyższające cenę świadectw przemysłowych przypadających w myśl przyjętej zasady prawnej.

Nieprawomocne wymiary podatku przemysłowego od obrotu za r. 1932 i lata ubiegłe dla przedsiębiorstw dorożek samochodowych, zostaną odpowiednio sprostowane na skutek wniesionych odwołań niezależnie od posiadanego świadectwa przemysłowego (kategorji przemysłowej lub handlowej), a więc przedsiębiorstwa dorożek samochodowych, prowadzone w r. 1932 przez właścicieli przy współdziałaniu najwyżej jednego członka rodziny, zostaną zwolnione od podatku od obrotu w myśl art. 8 punkt 5 ustawy.

Za dorożkę samochodową w myśl Rozporządzenia Ministra Komunikacji i Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 13 sierpnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 868) — należy uważać pojazd mechaniczny, przeznaczony do zarobkowego przewozu najwyżej sześciu osób.

Przepisy, dotyczące opodatkowania przedsiębiorstw autobusów (pojazdów mechanicznych, przeznaczonych do przewozu siedmiu lub więcej podróżnych), pozostają w dalszym ciągu bez zmiany.

Termin do składania odwołań od wymiarów podatku przemysłowego od obrotu za rok 1932 przez właścicieli przedsiębiorstw dorożek samochodowych przedłużyło Ministerstwo Skarbu do dnia 31 maja 1933 r.

Przedłużenie terminu wymiany blankietów wekslowych.

Ministerstwo Skarbu przedłużyło do końca czerwca 1933 r. termin, w którym mogą być przedstawiane do wymiany urzędowe blankiety wekslowe dawnych typów.

Podania o wymianę, wniesione po dniu 30 czerwca rb. załatwiane będą odmownie.

Kronika miejscowa.

— Zebranie właścicieli domów i nieruchomości. W piątek dnia 2 czerwca o godz. 20 odbędzie się w Hotelu Wielkopolskim zebranie Właścicieli Domów i Nieruchomości. Ze względu na bardzo ważną sprawę obecność wszystkich członków pożądana.

— **Jarmark.** W czwartek dnia 1 bm. odbędzie się w Jutrosinie jarmark ogólny.

— **Ku uwadze właścicielom domów.** Podajemy do ogólnej wiadomości iż jest większa ilość mieszkań (2 — 3 pokojowych) potrzebna. Posiadający wolne mieszkania zgłaszają takowe u prezesa Wł. Domów i Nieruchomości p. Kończaka który wskazuje im reflektantów. Przy tej sposobności nadmieniamy, iż należy każdorazowo odnagajęcie mieszkańia złożyć u prezesa p. Kończaka, ażeby zostali z listy skreśleni, i nie posyłano im niepotrzebnie reflektantów.

— **Komunikat Dozoru kościelnego.** Tutejszy Dozór kościelny podaje do wiadomości, że wszystkim, którzy zapłacą cały podatek kościelny za r. 1932/33 w czasie od 1-go do 15 czerwca br., przyznaje się ulgę 25%, t. zn. że placą czwartą część mniej, niż wyznaczono w nakazach płatniczych. Odnosi to się tylko do podatku za r. 1932/33 i tylko do czasu tylko wymienionego. Podatek dochodowy, od nieruchomości i gruntowy ustalają odpowiednio urzędy państwowe i przesyłają do Dozoru kościelnego.

— **Wykład.** Staraniem Towarzystwa Przyjaciół Związku Strzeleckiego w Krotoszynie wygłosi w sobotę, dnia 3 czerwca b.r., o godzinie 20,15 w Świetlicy żołnierskiej przy ulicy Rawickiej Pan Porucznik 56 p.p. Teodor Białobrzęski wykład na temat „Rola szpiegostwa w czasie wojny“. Na powyższy wykład, poruszający tak ciekawe zagadnienie nie powinno nikogo zabraknąć.

— **Wycieczka nad Polskie Morze.** Staraniem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego Oddział Ostrów (Touringclub'u) odbędzie się w Zielone Świąta tj. 4 i 5 czerwca rb. wycieczka do Gdyni i na Hel. Pociąg specjalny wyrusza 4 czerwca o godz. 5 rano z Ostrowa. Koszta przejazdu do Gdyni i z powrotem wynoszą: III. kl. 16,— a II. kl. tylko 24,— zł. Przy dojeździe do Ostrowa z innych

miejscowości uwzględnią kolej 50% zniżkę. Miejsca dla biorących udział w wycieczce będą rezerwowane i należy się spieszyć ze zgłoszeniami gdyż po zgłoszeniu się 450 osób lista zostaje zamknięta. Zgłoszenia przyjmuje pan Zbiński w Banku Kupieckim.

— **Kwiatek rzucił się z nożem na Panterę.** Podczas zabawy jaka odbywała się w Konarzewie, rzucił się niejaki Kwieciński Ksawery ze Salni, na bawiącego się tamże ucznia malarskiego Panterę Władysława ze Zdun, którego 2 pchnięciami noża poważnie pokaleczył w okolicy płuc. Stan pożąganego jest bardzo poważny. Wojowniczego Kwiatka odstawiono do sądu a pożąganego do szpitala.

— **Kradzież pieniędzy.** Dzisiaj przedpołudniem podczas targu skradziono p. Rauhutowej Marcie z Jutrosina 1050,— zł wraz z portfelem.

— **Kronika policyjna.** W nocy 26 bm. skradziono w lasach państwowych 3 m. drzewa. Złodziei w osobie Gruceli Stanisława i Parczyńskiego Stanisława zdołano przytrzymać i drzewo odbrać. Linkemu Stanisławowi z Krotoszyńa skradziono 5,— zł. a Tadłowi Henrykowi z Tomnie męski zegarek lecz sprawcę wykryto w osobie Błaszczyka Ludwika z Gorzupi. Również Waleczakowej Katarzynie w Konarzewie skradziono 1 cielaka lecz sprawcy w czasie pościgu porzucili skradziony łup przy wodociągach w Zdunach i umknęli niepoznani przez nikogo.

— **Koźmin. Pożar.** W dniu 29 bm. o godz. 16,30 wybuchł pożar u p. Kasprzaka Walentego zamieszkałego w Koźminie przy ul. Szkolnej. Pożar powstał przez podpalenie właściciela domu który przed kilku dniami zachorował umyślowo. W czasie gaszenia pożaru zaczął się syn jego Franciśzek którego pogotowie P. C. K. przewiozło do szpitala. Zawezwana straż pożarna zlikwidowała ogień w zarodku.

Magistrat miasta Pogorzeli sprzedaje
25 ha gruntu miejskiego

tak zwanych Bielaw w parcelach dowolnej wielkości.

Licytacyjna sprzedaż na miejscu odbędzie się
w sobotę 10 czerwca b. r. o godz. 12-tej.

Warunki sprzedaży wyłożone są w biurze Magistratu do publicznego wglądu.

Magistrat

Burmistrz, Szatkowski.

SILNE LOTNICTWO

i powszechnie zorganizowana obrona
przeciwgazowa ochroni nas przed nie-
spodziewanym atakiem wroga.

**Bacz by twoim było celem
być i zwierzęt przyjacелеm!**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KROTOSZYNA

w Krotoszynie. — Instytucja pupilarno-pewna.

Telefon 7

Rok założenia 1847.

Telefon 7

PRZYJMUJE wkłady oszczędnościowe począwszy od 1,— zł., UDZIELA pożyczek na weksle i pod zastaw papierów wartościowych. — OTWIERA rachunki bieżące i dyskontuje weksle. — ZAŁATWIA wszelkie przekazy krajowe i zagraniczne. — PRZYJMUJE weksle i inne dokumenty do inkasa.

Za wkłady i odsetki odpowiada gmina miasta Krotoszyńa całym swym majątkiem wynoszącym ca 8 milionów złotych.

JAK DLA PANI, TAK DLA PANA

KAPELUSZE

najnowsze modele oraz wszelkie dodatki do stroju.

Płaszcz - Suknie - Bluzki - Ubrania - Spodnie - Swetry.
od skromnych do najwykwintniejszych — po najściślejsz kalkulowanych cenach.

BAZAR W. TYKOCINSKI KROTOSZYN
Rynek 27 Tel. 36

Do wiadomości członkom Kasy Chorych powiatu krotoszyńskiego.

Wobec niedostatecznego regulowania rachunków przez Kasę Chorych w Ostrowie niżej podpisani właściciele aptek zniewoleni są wstrzymać dla niej kredyt **z dniem 1. czerwca 1933 r.** Od tego czasu aż do odwołania, będziemy oddawali lekarstwa członkom Kasy Chorych bez wyjątku **tylko za gotówkę.**

Krotoszyn, dnia 29 maja 1933 r.

Balcerek	Fengler	Mattheus
Koźmin	Kobylin	Krotoszyn
Stański	Sumiński	Taffe
Borek	Krotoszyn	Zduny.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

podaje do wiadomości, że wobec zakończenia parcelacji Dóbr Krotoszyńskich z dniem 1 czerwca br. BIURO LIKWIDACYJNE w KROTOSZYNIE — **zostało skasowane.**

We wszystkich sprawach, dotyczących parcelacji Dóbr Krotoszyńskich — należy obecnie zwracać się do Wydziału Agrarnego Państwowego Banku Rolnego, Oddział w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12.

Otwierajcie szafy

Przyniescie waszą odzież letnią do farbowania lub chemicznego czyszczenia

Kto w Barwie czyści i farbuje Wydanych pieniędzy nigdy nie żałuje.

Barwa-Kałamajskiego

Zlecenia przyjmuje w Krotoszynie P. a Józef Nabzdryk Rynek

Kupię używany lecz dobrze

utrzymany

DOG CART

(jednokonka)

Zgłoszenia

do Redacji pod nr. 105

Czy wstąpiłeś już do L. O. P. P.?

Niech każdy pamięta!

ze wszelkie

Artykuły męskie

jak kapelusze, czapki, koszule, kołnierzyki, krawaty, rękawiczki, pończochy, skarpetki, i t. d.

kupuje się najtaniej

tylko we firmie

LUSAR I SZYCH

Rynek 14. KROTOSZYN Rynek 14.
(obok kawiarni p. Heila)

MATERJAŁY na ubrania i płaszcze metr zł. 1.75, 3.75, 5.25, 5.75, 6.15, 7.15, 8.25, 9.75, 12.50, 16.25, 18.25, 20.—, 35.—

ZAGINEŁA książeczka wojskowa wystawiona przez P. K. U. Jarocin na nazwisko Cerekwicki Michał Zduny, ul. Sulmierzycka nr. 367

Ceni wysoko swą godność narodową każdy

OBYWATEL — POLAK

skoro popiera i żąda zawsze i wszędzie tylko znane ze swej dobroci **PIWA**

Marcowe
Krajowe Pilsnerskie
Floriańskie słodkie
Porter

Z BROWARU KROTOSZYŃSKIEGO
SP. AKC. W KROTOSZYNIE.